

VẤN ĐỀ XÂY DỰNG CON NGƯỜI CÓ ĐỨC VÀ TÀI THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TRONG THỜI KỲ CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA ĐẤT NƯỚC

Lê Thị Hòa¹

TÓM TẮT

Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng con người có đức và tài chiếm một vị trí quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng Việt nam. Người đặc biệt nhấn mạnh sự cần thiết phải có yếu tố đức và tài trong mỗi con người nói chung và mỗi cán bộ đảng viên nói riêng. Trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, cần có những con người phát triển toàn diện trên các mặt đạo đức và tài năng. Nội dung bài viết nhằm chỉ rõ quan điểm Hồ Chí Minh về mối quan hệ giữa đức và tài; làm cơ sở để Đảng ta đưa ra chiến lược xây dựng con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Từ khóa: Hồ Chí Minh, đức và tài, công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, “đức” với “tài” là phẩm chất và năng lực của mỗi con người cần phải có để sống, trưởng thành, góp phần tồn tại và phát triển đất nước. Theo Người, giữa đức với tài, hồng với chuyên phải gắn bó chặt chẽ nhau, bổ trợ nhau mới làm nên sự hoàn thiện nhân cách của con người. Trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, có nhiều người đã phát huy được trí tuệ, tố chất, sự năng động để giải quyết mọi công việc và góp phần vào sự tăng trưởng của nền kinh tế. Tuy nhiên, cùng với những khả năng đó, con người còn bộc lộ những hành vi thiếu đạo đức như sống vô cảm, thờ ơ, không trung thực dẫn đến tham nhũng, vụ lợi. Do đó, nhiệm vụ giáo dục đạo đức cho họ là điều cần thiết và phải tiến hành thường xuyên. Trước yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta đòi hỏi cần phải có những con người có phẩm chất đạo đức, trình độ, năng lực hoạt động thực tiễn. Hiện nay, tư tưởng Hồ Chí Minh về con người có đức và tài vẫn còn nguyên giá trị, soi sáng cho Đảng và nhân dân ta thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh. *Nghị quyết Trung Ương 9 khóa XI chỉ rõ: “Chăm lo xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện gắn liền với việc giáo dục đạo đức cách mạng, nâng cao trí lực con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế”* [10].

2. NỘI DUNG

2.1. Mối quan hệ giữa đức và tài trong quan điểm Hồ Chí Minh

Theo Hồ Chí Minh, xây dựng con người mới là đào tạo, xây dựng con người phát triển toàn diện: đức, trí, thể, mỹ. Con người mà Hồ Chí Minh hướng đến xây dựng trước hết là

¹ Giảng viên khoa Lý luận Chính trị - Luật, Trường Đại học Hồng Đức

những con người có lý tưởng sống cao đẹp, có đạo đức trung thực, thẳng thắn. Những con người này phải biểu hiện thành hành động, thành hiệu quả trong lao động, cần cù, sáng tạo, mang lại lợi ích cho mình và cho xã hội. Hồ Chí Minh nhắc nhở nhiều đến đức và tài, hồng và chuyên, song không hề coi nhẹ việc rèn luyện thể lực và giáo dục thẩm mỹ cho con người nhất là thanh, thiếu niên.

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức và tài năng là hai thành phần cơ bản của cấu trúc nhân cách con người; đức và tài, hồng và chuyên, phẩm chất và năng lực thống nhất làm một. Trong đó, đức là gốc của tài; hồng là gốc của chuyên; phẩm chất là gốc của năng lực, tài là biểu hiện cụ thể của đức trong hiệu quả hành động.

Trong suốt cuộc đời hoạt động, Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến vấn đề đạo đức, nhất là đạo đức cách mạng. Tuy nhiên, coi trọng đức không có nghĩa là Hồ Chí Minh xem nhẹ tài mà theo Người, giữa đức và tài phải tương hỗ cùng nhau, thống nhất hữu cơ với nhau mới giúp cho con người, nhất là người cán bộ, đảng viên hoàn thành nhiệm vụ cách mạng cũng như hoàn thiện nhân cách bản thân. Nói cách khác, đức và tài là những phẩm chất và năng lực không thể thiếu của một người cán bộ, đảng viên. Ở đó, đức là nền tảng của tài, định hướng cho tài năng phát triển và phát triển đúng hướng - tức phục vụ nhân dân và cách mạng. Ngược lại, tài là nhân tố góp phần tạo nên đức, phát huy tác dụng của đức, hoàn thiện đức.

Hồ Chí Minh coi đạo đức là nền tảng của người cách mạng. Người nói: “Cũng như sông có nguồn thì mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây cũng phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân. Vì muốn giải phóng cho dân tộc, giải phóng cho loài người là một công việc to tát, mà tự mình không có đức, không có căn bản thì tự mình đã hủ hoá, xấu xa thì còn làm nổi việc gì” [7; tr.252-253]. Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng. Nhưng quần chúng chỉ quý mến và đi theo cách mạng khi người dẫn dắt họ có tư cách đạo đức chứ không phải yêu mến và theo vì người đó “viết lên trán hai chữ cộng sản” [7; tr.552]. Cách mạng thành hay bại là do cán bộ tốt hay kém, cán bộ có phẩm chất đạo đức cách mạng hay không. Bởi vì, đạo đức là một trong những nhân tố thể hiện bản lĩnh cách mạng của người cán bộ - nhân tố góp phần làm nên thành công của cách mạng. Bản lĩnh của người “có đạo đức cách mạng thì khi gặp khó khăn, gian khổ, thất bại cũng không sợ sệt, rụt rè lùi bước...”, không mềm lòng, nản chí xuôi tay.

Sinh thời, Hồ Chí Minh đặc biệt chú trọng đến giáo dục toàn diện, với sự cân bằng cả về giáo dục đức lẫn tài và mối quan hệ giữa hai mặt đó trong sự hoàn thiện nhân cách của con người mới - con người xã hội chủ nghĩa. Người từng dạy: “Trong việc giáo dục và học tập, phải chú trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa, văn hoá, kỹ thuật, lao động và sản xuất”. Đồng thời Người còn chỉ rõ: “Việc giáo dục gồm có: đức, trí, thể, mỹ”. Bàn về vị trí, vai trò, mối quan hệ biện chứng giữa đức và tài, tại Đại hội sinh viên lần thứ hai (7-5-1958) Hồ Chí Minh đã dặn dò đối thanh niên sinh viên rằng: “... thanh niên phải có đức, có tài. Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két thì chẳng những không làm được gì ích lợi cho xã

hội, mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà không có tài ví như ông Bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người” [8; tr.172]. Một năm sau đó, năm 1959 trong Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên, Bác Hồ đã nhấn mạnh: “Chính trị là đức, chuyên môn là tài. Có tài mà không có đức là hỏng. Có đức mà chỉ i, tờ (tức không có chuyên môn, không có tài) thì dạy thế nào? Đức phải có trước tài” [8; tr.492]. Hồ Chí Minh còn lưu ý đức và tài phải tương hỗ nhau, thống nhất nhau, nhưng đạo đức được đòi hỏi trước tiên, đức là gốc. Người còn nhấn mạnh: “Giáo viên phải chú ý cả tài, cả đức, tài là văn hoá, chuyên môn, đức là chính trị. Muốn cho học sinh có đức thì giáo viên phải có đức” [8; tr.492]. Người thực sự có đức thì bao giờ cũng cố gắng học tập, nâng cao trình độ, nâng cao năng lực, tài năng để hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Khi đã thấy sức không vươn lên được thì đối với ai có tài hơn mình, mình sẵn sàng học tập, ủng hộ và nhường bước để họ vươn lên trước. Có thể nói, theo Hồ Chí Minh bất luận ở ngành nghề nào, trong hoàn cảnh thế nào dù là những con người bình thường cũng phải luôn trau dồi cả đức lẫn tài và sẽ càng cần thiết hơn đối với người cán bộ, đảng viên, những người gánh vác trọng trách đối với đất nước, với nhân dân.

Trong tác phẩm *Đường Kách mệnh*, trang đầu tiên viết về *Tư cách một người cách mệnh*, Hồ Chí Minh viết: “*Tự mình phải*: Cần kiệm, hòa mà không tư, cả quyết sửa lỗi mình, cẩn thận mà không nhút nhát, hay hỏi, nhẫn nại (chịu khó), hay nghiên cứu xem xét, vị công vong tư, không hiếu danh không kiêu ngạo, nói thì phải làm, giữ chủ nghĩa cho vững, hy sinh, ít lòng ham muốn về vật chất, bí mật. *Đối người phải*: Với từng người thì khoan thứ, với đoàn thể thì nghiêm, có lòng bày vẽ cho người khác, trực mà không táo bạo, hay xem xét người. *Làm việc phải*: xem xét hoàn cảnh kỹ càng, quyết đoán dũng cảm, phục tùng đoàn thể” [6; tr.260]. Phải chăng Hồ Chí Minh đã nêu lên một quan điểm lớn: *phải có cái đức để đi đến cái trí*. Vì khi đã có cái trí, thì cái đức chính là cái đảm bảo cho người cách mạng giữ được chủ nghĩa mà mình đã giác ngộ, đã chấp nhận, đã đi theo. Trong Di chúc, Người nhấn mạnh: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thực sự cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân” [9]. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho đoàn viên và thanh niên, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”.

Trong sự nghiệp xây dựng đất nước, Hồ Chí Minh nhận rõ: Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, trước hết phải có con người mới xã hội chủ nghĩa. Đó là những con người được giác ngộ và tổ chức. Họ phải có trí tuệ và bản lĩnh, văn hoá, đạo đức, được nuôi dưỡng trên nền truyền thống lịch sử và văn hoá hàng nghìn năm của dân tộc Việt Nam.

Tóm lại, con người mới trong tư tưởng Hồ Chí Minh là con người hội tụ đầy đủ những phẩm chất đạo đức cách mạng và tài năng. Theo Người, giữa đức và tài, hồng với chuyên phải gắn bó chặt chẽ với nhau, bổ trợ nhau làm nên sự hoàn thiện trong nhân cách con người. Hiện nay, luận điểm nổi tiếng mà Người nêu ra rằng “Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó” vẫn mang giá trị thời đại.

2.2. Quan điểm của Đảng ta về sự thống nhất giữa đức và tài trong việc xây dựng con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa

Khái niệm công nghiệp hoá, hiện đại hoá (CNH, HĐH) được thể hiện rõ trong Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 7 khoá VII (1-1994): “Công nghiệp hoá, hiện đại hoá là quá trình chuyển đổi căn bản, toàn diện các hoạt động sản xuất kinh doanh, dịch vụ và quản lý kinh tế, xã hội từ sử dụng lao động thủ công là chính sang sử dụng một cách phổ biến sức lao động cùng với công nghệ, phương tiện và phương pháp tiên tiến, hiện đại, dựa trên sự phát triển của công nghiệp và tiến bộ khoa học - công nghệ, tạo ra năng suất lao động xã hội cao” [1; tr.65]. CNH, HĐH không đơn thuần là quá trình kinh tế - kỹ thuật, kỹ thuật - công nghiệp, kinh tế - xã hội mà còn là một quá trình văn hoá, sâu xa hơn là quá trình chuyển hoá chất lượng nguồn nhân lực và những mẫu nhân cách hiện đại theo hướng xác định con người vừa là động lực vừa là mục tiêu của sự phát triển.

Đẩy mạnh công cuộc CNH, HĐH đất nước đặt ra yêu cầu phải nhận thức một cách sâu sắc, đầy đủ ý nghĩa quyết định của nhân tố con người - chủ thể của mọi sáng tạo, mọi nguồn của cải vật chất và văn hoá tinh thần. Trong thời kỳ CNH, HĐH con người không chỉ được hiểu với tư cách là người lao động sản xuất mà còn với tư cách là công dân yêu nước. Những con người này đang hình thành phong cách lao động công nghiệp tiến tới lao động trí tuệ, sáng tạo. Thực tế hiện nay, nhiều người đã đáp ứng được nhu cầu phát triển đất nước như có tay nghề cao, có chuyên môn, nghiệp vụ tinh thông, nắm vững công nghệ trong sản xuất; có tác phong kỷ luật, luôn nhạy bén hội nhập với cái mới. Bên cạnh đó, vẫn còn tình trạng một số người thiếu ý thức, kỷ cương làm việc, sống thờ ơ, thiếu trách nhiệm với công việc. Đây chính là một trong những biểu hiện của xu hướng coi nhẹ đạo đức. Trong gia đình, nhà trường và xã hội, việc coi nhẹ đạo đức vẫn đang tồn tại và là vấn đề gây nhức nhối. Cụ thể, tình trạng suy thoái đạo đức ở học sinh trong các trường học đến mức báo động như đua đòi thói du côn, lối lãng, gây bạo lực học đường, không kính trọng thầy cô, thậm chí còn chém giết thầy cô giáo, xem thường bạn bè. Điều đáng lo ngại là đạo đức trong gia đình, xã hội, nhân cách con người có nhiều mặt xuống cấp. Nạn bạo hành gia đình, cướp của, giết người (kể cả cha con, vợ chồng giết nhau, cháu giết bà), hãm hiếp phụ nữ, trẻ em, sự giả dối, lừa phỉnh, hàng giả, thực phẩm độc hại, buôn bán ma túy, buôn bán người, phá rừng, đổ chất độc hại ra môi trường, tội phạm là phụ nữ và trẻ em tăng lên. Nạn tham nhũng chưa được chặn đứng, còn nhiều cơ hội phát triển, có mặt phức tạp và nghiêm trọng hơn, gây nhức nhối cho nhân dân. Việc chạy chức, chạy quyền, chạy tội, chạy dự án, “văn hoá phong bì”... khá phổ biến. Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên bị thoái hoá về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo. Đây thực sự là thách thức cần được giải quyết trong thời gian tới.

Kế thừa quan điểm Hồ Chí Minh về xây dựng con người mới, hiện nay Đảng ta luôn coi con người có vị trí quan trọng, là trung tâm của chiến lược phát triển. Trong Luật Giáo dục đã được Quốc Hội thông qua ngày 11/12/1998, cũng đã chỉ rõ rằng phát triển con người toàn diện, có đạo đức, trí tuệ, sức khỏe, thẩm mỹ và nghề nghiệp, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội.

Ở nước ta, CNH, HĐH không chỉ đòi hỏi con người phát triển về trí lực mà còn phát triển cả về đạo đức và nhân cách nói chung. Đạo đức của con người lao động kiểu mới mà CNH, HĐH đòi hỏi là đạo đức trung thực và sáng tạo, đạo đức trong hành động, trong lao động tự giác, khẩn trương, tích cực, có sự phát triển rõ rệt ý thức về nghĩa vụ, bổn phận, trách nhiệm. Thực tiễn cho thấy, tài năng con người muốn phát triển phải dựa trên cơ sở phát triển của đạo đức. Không có được những phẩm chất, những giá trị đạo đức làm cơ sở, nền tảng, tài năng sẽ khó phát triển hoặc phát triển một cách méo mó, lệch chuẩn, thậm chí có thể sẽ trở thành tội ác, phản đạo đức, phản nhân văn, đem lại thảm họa cho con người.

Hiện nay, giáo dục tài và đức tác động qua lại lẫn nhau trong quá trình đào tạo con người toàn diện đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH đất nước. Sự thống nhất biện chứng giữa đức và tài trong mỗi con người được thực hiện thông qua nội dung giáo dục: đức, trí, thể, mỹ; học phải đi đôi với hành, lý luận phải liên hệ với thực tiễn. Trong việc giáo dục và học tập phải chú trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa (XHCN), văn hoá, kỹ thuật, lao động sản xuất. Trong bối cảnh hiện nay, Đảng chủ trương xây dựng, hoàn thiện nền giáo dục XHCN mang tính nhân dân, dân tộc, khoa học và hiện đại; chú trọng giáo dục chính trị, tư tưởng, nhân cách, lối sống, nâng cao khả năng tư duy sáng tạo và năng lực thực hành; thực hiện nhiệm vụ nâng cao dân trí, phát triển nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Nền giáo dục hiện đại không chỉ chú trọng đào tạo nhân lực trên diện rộng mà còn phải chú trọng phát triển *đỉnh tháp dân trí*, tạo nên những tinh hoa của trí tuệ và tâm hồn Việt Nam.

Tại Đại hội IX (2001) Đảng ta đã khẳng định: “Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, trí tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo, có ý thức cộng đồng, lòng nhân ái, khoan dung, tôn trọng nghĩa tình, lối sống có văn hóa, quan hệ hài hòa trong gia đình, cộng đồng và xã hội” [2; tr.38].

Kế thừa Đại hội IX, Đại hội X chỉ rõ: “Xây dựng và hoàn thiện giá trị, nhân cách con người Việt Nam, bảo vệ và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập kinh tế quốc tế. Bồi dưỡng các giá trị văn hóa trong thanh niên, học sinh, sinh viên, đặc biệt là lý tưởng sống, lối sống, năng lực trí tuệ, đạo đức và bản lĩnh văn hóa con người Việt Nam [3; tr.106].

Đại hội XI (2011), Đảng ta tiếp tục khẳng định: “Con người là trung tâm của chiến lược phát triển, đồng thời là chủ thể phát triển... Chăm lo xây dựng con người Việt Nam giàu lòng yêu nước, có ý thức làm chủ, trách nhiệm công dân; có tri thức, sức khỏe, lao động giỏi; sống có văn hóa, nghĩa tình; có tinh thần quốc tế chân chính, có khả năng sáng tạo và ứng dụng khoa học công nghệ vào quá trình lao động sản xuất và quản lý” [4; tr.76-77]. Như vậy, con người Việt Nam trong thời kỳ CNH, HĐH, một mặt phải nêu cao tinh thần trách nhiệm công dân để không ngừng học tập trau dồi tri thức; có ý thức và năng lực làm chủ bản thân, làm chủ xã hội, nhất là phải có khả năng làm chủ khoa học - công nghệ, vận dụng đúng đắn thành tựu các kỹ thuật công nghệ mới, hiện đại, các tri thức khoa học để lao động sản xuất giỏi, nhưng mặt khác phải luôn ý thức rèn luyện sức khỏe, nâng cao thể lực để đủ sức lao động trong môi trường cạnh tranh gay gắt, đồng thời phải coi trọng rèn luyện phẩm chất đạo đức, sống có nghĩa tình, có văn hóa, có lý tưởng.

Với mục tiêu xây dựng xã hội dân giàu, nước mạnh, tất cả đều vì con người, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9 khoá XI về xây dựng và phát triển văn hoá, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước chỉ rõ: “Chăm lo xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, trọng tâm là bồi dưỡng tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, đạo đức, lối sống và nhân cách. Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, ý thức tôn trọng pháp luật, mọi người Việt Nam đều hiểu biết sâu sắc, tự hào, tôn vinh lịch sử, văn hóa dân tộc. Hướng các hoạt động văn hóa, giáo dục, khoa học vào việc xây dựng con người có thể giới quan khoa học, hướng tới chân - thiện - mỹ. Gắn xây dựng, rèn luyện đạo đức với thực hiện quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân. Nâng cao trí lực, bồi dưỡng tri thức cho con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế, của kinh tế tri thức và xã hội học tập. Đúc kết và xây dựng hệ giá trị chuẩn của con người Việt Nam thời kỳ CNH, HĐH và hội nhập quốc tế” [10].

Trên quan điểm Đại hội XI, Đại hội XII, chỉ rõ: Trong 6 nhiệm vụ trọng tâm trong nhiệm kỳ Đại hội XII thì có tới 4 nhiệm vụ đề cập tới vấn đề con người, trong đó có 2 nhiệm vụ đề cập tới phát triển năng lực cho con người. Điều đó cho thấy, vấn đề con người, xây dựng và phát triển con người đã được Đảng ta chú trọng hơn bao giờ hết. Ngay trong nhiệm vụ đầu tiên, về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, Đảng ta đã nhấn mạnh cần phải “Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, đủ năng lực, phẩm chất và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ” [5; tr.217]. Ở nhiệm vụ thứ ba, Đảng ta yêu cầu tiếp tục thực hiện có hiệu quả ba đột phá chiến lược, trong đó có “phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao” [5; tr.218]. Với quan điểm coi nguồn lực con người là vốn quý và quan trọng nhất, trong nhiệm vụ thứ năm và sáu, Đảng ta đã xác định phải “Thu hút và phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân. Chăm lo nâng cao đời sống vật chất, tinh thần, giải quyết tốt những vấn đề bức thiết; tăng cường quản lý phát triển xã hội, bảo đảm an ninh xã hội, an ninh con người; bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội và giảm nghèo bền vững. Phát huy quyền làm chủ của nhân dân, phát huy sức mạnh đại đoàn kết dân tộc”; đồng thời, phải “Phát huy nhân tố con người trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; tập trung xây dựng con người về đạo đức, nhân cách, lối sống, trí tuệ và năng lực làm việc; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh” [5; tr.219].

Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện phải trở thành một mục tiêu của chiến lược phát triển. “Đúc kết và xây dựng hệ giá trị văn hóa và hệ giá trị chuẩn mực của con người Việt Nam thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa; tạo môi trường và điều kiện để phát triển về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật”; “Đấu tranh phê phán, đẩy lùi cái xấu, cái ác, thấp hèn, lạc hậu; chống các quan điểm, hành vi sai trái, tiêu cực ảnh hưởng xấu đến xây dựng nền văn hóa, làm tha hóa con người” [5; tr.126-127]. “Giáo dục con người Việt Nam phát triển toàn diện và phát huy tốt nhất tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; yêu gia đình, yêu tổ quốc, yêu đồng bào, sống tốt và làm việc hiệu quả” [5; tr.115].

Hiện nay, phát triển giáo dục - đào tạo gắn liền với việc xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực cho đất nước. Để phát triển nhanh nguồn nhân lực cả về số lượng và chất lượng, đủ đức, đủ tài trong thời kỳ CNH, HĐH đất nước, Đại hội lần thứ XII chỉ rõ: “Phát triển giáo dục đào tạo nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Chuyển mạnh quá trình giáo dục chủ yếu từ trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học” [5; tr.114]; “Phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo. Thực hiện chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo theo từng cấp học và trình độ đào tạo” [5; tr.117]. Đặc biệt, chú trọng phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý một cách toàn diện thực sự là một yêu cầu cần thiết hiện nay để xây dựng thành công con người mới đáp ứng sự nghiệp kiến thiết nước nhà.

3. KẾT LUẬN

Tư tưởng Hồ Chí Minh về con người có đức và tài luôn là định hướng cho việc xây dựng con người Việt Nam trong thời kỳ CNH, HĐH. Nhận thức được tầm quan trọng đó, hiện nay toàn Đảng toàn dân quyết tâm xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện giàu lòng yêu nước có tri thức, sống có văn hóa và năng động sáng tạo ứng dụng khoa học - công nghệ vào quá trình lao động sản xuất và quản lý. Đồng thời, Đảng ta luôn coi con người là trung tâm của chiến lược phát triển, là chủ thể của sự phát triển đồng thời là mục tiêu của phát triển. Đây là tư tưởng nhất quán của Đảng ta trong sự nghiệp cách mạng Việt Nam. Vì thế, trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước vấn đề xây dựng con người có trình độ năng lực phẩm chất đạo đức là rất cần thiết để thực hiện mục tiêu chiến lược tăng trưởng kinh tế - xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (7-1994), *Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 BCH Trung ương (Khoá VII)*, Nxb. Sự thật, Hà Nội
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2006), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [6] Hồ Chí Minh Toàn tập (2000), *tập 2*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [7] Hồ Chí Minh Toàn tập (2000), *tập 5*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội.
- [8] Hồ Chí Minh Toàn tập (2000), *tập 9*, Nxb. Chính trị Quốc Gia, Hà Nội
- [9] Báo Chính phủ (2014), *45 năm thực hiện di chúc Bác Hồ*, <http://baochinhphu.vn/206578.vgp/45-nam-thuc-hien-di-chuc-Bac-Ho/Toan-van-Di-chuc-cua-Chu-tich-Ho-Chi-Minh>

- [10] Báo Chính phủ (2014), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9, khoa XI*, <http://baochinhphu.vn/Tin-noi-bat/ngghi-quyet-Hoi-nghi-Trung-uong-9-khoa-XI/201435.vgp>

THE ISSUE OF BUILDING HUMAN WITH VIRTUE AND TALENT ACCORDING TO THE HO CHI MINH'S INDEOLOGY IN THE PERIOD OF THE INDUSTRIALIZATION AND MODERNIZATION IN OUR COUNTRY

Le Thi Hoa

ABSTRACT

Ho Chi Minh's idea of a virtuous and talented human occupied an important position for the revolutionary cause in Vietnam. He especially emphasized the need for virtue and talented in each person in general and each member of the cadre in particular. In the industrialization and modernization of the country, should have a comprehensive human development on the virtue and talented. The content of the article aim to clarify the viewpoint about the relationship between morality and talented as the basic for the Party to put forward the strategy of building the Vietnamese in the period of industrialization and modernization.

Keywords: *Ho Chi Minh, virtue and talents, industrialization, modernization.*